

Sygn. akt XII K 36/16

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Paulina Łuczyńska

przy udziale Marii Syta - prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2016 roku

sprawy **A. W.**, syna M. i T. z d. Ł., ur. (...) we W.

skazanego prawomocnie:

1. **wyrokiem Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim z dnia 31 lipca 2012 r. w sprawie II K 417/12 (data prawomocności 7 sierpnia 2012 r.)** za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w okresie od 4 do 5 marca 2012 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat próby oraz karę grzywny w wysokości 70 stawek dziennych po 10 zł każda.

Kara grzywny została uregulowana. Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2016 r. w sprawie II Ko 3266/15 Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności.

2. **wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. w sprawie VIII K 128/14 (data prawomocności 6 listopada 2014 r.)** za czyn z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 8 kwietnia 2014 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat oraz karę grzywny w wysokości 400 stawek dziennych po 100 zł każda.

Na poczet kary grzywny zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 8 maja 2014 r. do dnia 29 października 2014 r. uznając karę grzywny za wykonaną w ilości 350 stawek, w pozostałym zakresie grzywna została uregulowana.

3. **wyrokiem Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie II K 926/14 (data prawomocności 31 lipca 2014 r.)** za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 w zw. z art. 12 k.k. popełniony w okresie od 18 listopada 2013 r. do 23 stycznia 2014 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat oraz karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych po 10 zł każda.

Kara grzywny nie została uregulowana.

I. na podstawie art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., a po dniu 7 czerwca 2010 r. i art. 89 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., a po dniu 7 czerwca 2010 r. łączy jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w pkt 2 i 3 i orzeka wobec skazanego A. W. karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 89 § 3 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 w zw. z art. 70 § 1 pkt 2 k.k., wszystkie w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. wykonanie orzeczonej w pkt I względem skazanego A. W. kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszona na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat;

III. na podstawie art. 89 § 3 k.k. w zw. z art. 73 § 2 k.k., oba w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. oddaje skazanego w okresie próby pod dozór kuratora;

IV. na podstawie art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. a po dniu 7 czerwca 2010 r. łączy jednostkowe kary grzywny orzeczone wyrokami wskazanymi w pkt 2 i 3 i orzeka wobec skazanego A. W. karę łączną w rozmiarze 400 (czterystu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 (stu) zł;

V. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zalicza na poczet orzeczonej w pkt IV wobec skazanego A. W. kary łącznej okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie VIII K 124/14 od dnia 8 maja 2014 r. do dnia 29 października 2014 r. oraz uiszczone w tej sprawie stawki dzienne grzywny, uznając karę łączną grzywny za wykonaną w całości;

VI. na podstawie art. 572 k.p.k. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

VII. zwalnia skazanego od uiszczenia kosztów sądowych w sprawie i wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt XII K 36/16

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 23 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim wszczął z urzędu postępowanie o wydanie wyroku łącznego wobec skazanego A. W. (k. 3). Postanowieniem z dnia 27 października 2015 r. przekazał sprawę wg właściwości do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie (k. 8).

Podczas rozprawy głównej w dniu 21 czerwca 2016 r. prokurator wniósł o:

- na wypadek zastosowania starego reżimu prawnego – połączenie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami w sprawach VIII K 129/14 i II K 926/14 i wymierzenie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres 5 lat próby,
- na wypadek zastosowania nowego reżimu – połączenie wszystkich kar i wymierzenia kary łącznej w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności.

Obrońca wniósł z kolei o zastosowanie starego reżimu i wymierzenie kary 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres 5 lat próby. Podobnie wniósł oskarżony (k. 108v).

Na podstawie całości materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy sąd ustalił, co następuje.

A. W. został skazany prawomocnymi wyrokami jak w komparycji wyroku.

Skazany był dotychczas pozbawiony wolności jedynie jako tymczasowo aresztowany w okresie od dnia 8 maja 2014 r. do 29 października 2014 r. (k. 55). Jak wynika z opinii go dotyczącej, zachowywał się w trakcie pobytu w zakładzie karnym w sposób poprawny. Nie sprawiał problemów natury wychowawczej, nie był karany dyscyplinarnie, raz był nagradzany regulaminowo. Utrzymywał dobry kontakt z matką i konkubiną. Nie był osobą uzależnioną od alkoholu lub narkotyków (k. 405 akt sprawy VIII K 128/14).

Jak wynika z przeprowadzonego na potrzeby sprawy o wydanie wyroku łącznego wywiadu środowiskowego, skazany jest kawalerem i w sierpniu br. spodziewa się dziecka ze swoją dziewczyną. Zamieszkuje wraz z nią oraz matką. Rodzice rozwiedli się i ojciec zamieszkał we W.. Losem dzieci się nie interesował. Skazany zaciągnął wieloletni kredyt na pomoc

prawną w czasie pobytu w areszcie, którego miesięczna rata wynosi około 2200 zł. Wynagrodzenie matki wystarcza na pokrycie raty kredytu, ponadto dorabia ona na rękodziele.

Skazany częściowo uregulował orzeczony na rzecz O. (...) w sprawie II K 926/14 obowiązek naprawienia szkody, w kwocie 1490 zł. Współpraca z kuratorem układa się dobrze. Posiada rodzeństwo, które z nim jednak nie zamieszkuje. W rozmowie z kuratorem A. W. stwierdził, że nie miał świadomości konsekwencji prawomocnego wyroku orzekającego karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Nie nadużywa alkoholu, nie ma problemów sąsiedzkich. Pozostaje w bardzo dobrych relacjach z matką i rodzeństwem. Stara się pomóc matce w spłacie kredytu. Ma pracę (głównie prace dorywcze przy układaniu kostki brukowej z wynagrodzeniem dziennym w wysokości około 100 zł.) i pozostaje w bezproblemowym kontakcie z kuratorem. Od grudnia 2015 r. pracował przez 3 miesiące na podstawie umowy o pracę, przy czym pracodawca wiedział, że był karany. Matka wypowiada się o skazanym bardzo pozytywnie. A. W. deklaruje zmianę w zachowaniu i unikanie sytuacji sprzyjających łamaniu prawa. Ponadto kurator sądowy wydał wobec znanego mu skazanego korzystną opinię (k. 68-70, 72-73).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów zaliczonych w poczet materiału dowodowego: opinii o skazanym, kwestionariusza wywiadu środowiskowego, danych o karalności, a także orzeczeń z akt spraw jednostkowych badanych przez sąd.

Sąd zważył, co następuje.

A. W. skazany został wyrokami sądów różnego rzędu, w tym spośród wyroków sądów okręgowych ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, a zatem nie budzi wątpliwości, że właściwy do rozpoznania wniosku skazanego był tutejszy

sąd. Właściwość sądu okręgowego ukształtowana zostałaby przy rozpoznawaniu sprawy w obu reżimach prawnych, tj. obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r. i po tym dniu.

Sąd stoi na stanowisku, że językowa wykładnia art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 396) nakazuje stosować przepisy o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. jedynie do przypadków, gdzie wszystkie wyroki zapadłe wobec podsądnego uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r., zaś w sytuacji, gdy przynajmniej jeden wyrok uprawomocnił się po 1 lipca 2015 r., a wobec skazanego zapadły również wyroki prawomocne przed 1 lipca 2015 r., konieczne jest badanie sytuacji procesowej z uwzględnieniem treści art. 4 § 1 k.k. nakazującego stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest ona dla skazanego względniejsza.

W sprawie niniejszej sąd analizę taką przeprowadził i porównał sytuację skazanego w obu porządkach prawnych dotyczących orzekania kary łącznej. Dla uproszczenia wyводу stan prawny obowiązujący przed dniem 1 lipca 2015 r. nakazujący łączyć wyroki według kryterium daty popełnienia przestępstw i pierwszego wyroku zapadłego co do któregośkolwiek z tych przestępstw określany będzie jako „stary”, zaś stan prawny obowiązujący od dnia 1 lipca 2015 r. nakazujący łączyć jedynie kary podlegające wykonaniu jako „nowy”.

Sytuacja skazanego w nowym reżimie kształtowałaby się w ten sposób, że połączeniu uległyby wszystkie wymierzone wobec niego kary pozbawienia wolności tj.: 10 miesięcy (sprawa II K 417/12), 2 lata przeliczone zgodnie z dyspozycją art. 89 § 1b na 360 dni pozbawienia wolności (sprawa VIII K 128/14) i 1 rok przeliczony zgodnie z dyspozycją art. 89 § 1b na 180 dni pozbawienia wolości (sprawa II K 924/14). Karę łączną pozbawienia wolności należałoby zatem miarkować w granicach od 360 dni (najwyższa z kar jednostkowych) do 10 mc i 540 dni (suma kar jednostkowych). Na marginesie dodać należy, że w tej sytuacji dopuszczalne byłoby wymierzanie kary łącznej pozbawienia wolności w latach, miesiącach i dniach (patrz: Kodeks karny. Komentarz, red. prof. dr hab. Alicja Grześkowiak, prof. dr hab. Krzysztof Wiak, Rok wydania: 2016, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 4, komentarz do art. 87 k.k., który zawiera analogiczne jak art. 89 § 1b k.k. rozwiązania dot. przeliczania kar jednostkowych na karę pozbawienia wolności). Nie byłoby z kolei podstaw do łączenia kar grzywny orzeczonych wyrokami jednostkowymi, albowiem nieuiszczona

dotychczas pozostaje jedynie grzywna orzeczona wyrokiem w sprawie II K 924/14. Pozostałe dwie kary jednostkowe grzywny zostały uregulowane w całości.

Sytuacja skazanego w starym reżimie okazała się w przekonaniu sądu korzystniejsza i to przepisy o karze łącznej obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 r. zostały zastosowane zgodnie z dyspozycją art. 4 § 1 k.k. Podkreślenia wymaga, że priorytet ustawie starej nadał w swojej mowie końcowej prokurator, a nadto wolę taką wyraził obrońca skazanego i sam skazany. Zbieg czasowy umożliwiający połączenie kar jednostkowych zachodzi jedynie co do wyroków w sprawach VIII K 128/14 i II K 924/14, albowiem daty przestępstw nimi przypisanych przypadają na okres przed 29 października 2014 r., kiedy to zapadł wyrok pierwszej instancji w sprawie VIII K 128/14. Przestępstwa te popełnione zostały odpowiednio: 8 kwietnia 2014 r. i w okresie od 18 listopada 2013 r. do 23 stycznia 2014 r. Co oczywiste żadne z tych przestępstw nie zostało popełnione przed wydaniem wyroku w pierwszej instancji w sprawie II K 417/12, tj. dniem 31 lipca 2012 r.

Sąd połączył zatem kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania orzeczony wyrokami w sprawach VIII K 128/14 i II K 924/14 na zasadzie całkowitej absorpcji i wymierzył karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat. Jednocześnie odrębnemu wykonaniu podlegać będzie kara pozbawienia wolności w rozmiarze 10 miesięcy ze sprawy II K 417/12, która wymierzona była początkowo z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jednakże jej wykonanie zostało zarządzone.

Wobec wystąpienia przesłanki czasowej niezbędne było również połączenie kar jednostkowych grzywny orzeczonych wyrokami w sprawach VIII K 128/14 i II K 924/14. Sąd połączył zatem grzywny w granicach od 400 do 430 stawek dziennych i wymierzył karę łączną grzywny w rozmiarze 400 stawek dziennych. Na poczet kary łącznej zaliczono okres pozbawienia wolności w sprawie VIII K 128/14 od dnia 8 maja 2014 r. do dnia 29 października 2014 r. (równoważny 350 stawkom dziennym) oraz pozostałe uiszczone w tej sprawie stawkiienne grzywny. W tym stanie rzeczy karę łączną grzywny należało uznać za wykonaną w całości.

Rozstrzygając o zastosowaniu ustawy starej jako względniejszej sąd miał zatem na uwadze przede wszystkim rozmiar kary pozbawienia wolności, którą skazany w obu przypadkach musiałby odbyć, tj. 10 miesięcy ze sprawy II K 417/12 w przypadku zastosowania ustawy starej oraz minimum 360 dni kary łącznej w przypadku zastosowania ustawy nowej. Sąd, orzekając według ustawy nowej, związany byłby, jak już wspomniano, granicami od 360 dni do 10 mc i 540 dni (w uproszczeniu, na potrzeby uzasadnienia, stanowi to blisko 2 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności). Mając na uwadze dyrektywy wymiaru kary łącznej zawarte w art. 85a, sąd doszedł do przekonania, że w nowym reżimie prawnym karę łączną należałoby ukształtować w wymiarze około 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na co wpływ miałyby przede wszystkim względy wychowawcze wobec skazanego, który w młodym wieku skazywany był już trzykrotnie, w tym dwa ostatnie skazania po wydaniu wyroku w sprawie II K 417/12, czyli niejako pierwszym ostrzeżeniu ze strony wymiaru sprawiedliwości. Taki wymiar kary wynika naturalnie również z rozmiaru kar jednostkowych i byłby on mimo wszystko ciągle ukształtowany na zasadzie asperacji, bliżej dolnej niż górnej granicy kary łącznej.

Według starego stanu prawnego sąd widział możliwość zastosowania zasady absorpcji z uwagi na popełnienie czynów zanim zapadł wyrok co do któregośkolwiek z nich. Natomiast zlekceważenie wyroku zapadłego w sprawie Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim II K 417/12 i popełnianie przestępstw w okresie próby, na który zawieszono wykonanie kary pozbawienia wolności, uniemożliwiłoby – zdaniem sądu – zastosowanie zasady absorpcji.

Nawet zatem przy zaliczeniu na poczet kary pozbawienia wolności okresu pozbawienia wolności w sprawie VIII K 128/14 od dnia 8 maja 2014 r. do dnia 29 października 2014 r., tj. 5 miesięcy i 21 dni, skazany trafiłby do zakładu karnego na ponad rok. Dlatego też sąd nowych przepisów nie zastosował uznając stare za względniejsze, także mając na uwadze odmiennie ukształtowane w starym reżimie dyrektywy wymiaru kary.

Bez znaczenia przy tym są wnioski obrony o odroczenie wykonania kary składane w sprawach jednostkowych jako niewpływające na możliwość orzekania kary łącznej oraz niepewność co do sposobu ich rozstrzygnięcia. Ponadto sąd wziął pod uwagę, że z deklaracji skazanego oraz wywiadu kuratora wynika, że zamierza on odciąć się od działalności

przestępczej i tym samym prawdopodobne jest, że nie popełni w okresie próby orzeczoną łącznie kolejnego przestępstwa rodzącego konieczność zarządzenia wykonania kary.

Odnosnie wyboru reżimu przy łączeniu grzywien, w starym stanie prawnym grzywiny połączono w ten sposób, że kara łączna grzywiny została uznana za wykonaną w całości. Niepołączona kara grzywiny ze sprawy II K 417/12 została już przez skazanego wykonana, a zatem w rezultacie skazany nie musi uiszczać już żadnej kwoty tytułem grzywiny. Przy zastosowaniu reżimu nowego ciągle byłby on zobowiązany do zapłaty kwoty 300 zł tytułem grzywiny orzeczonej w sprawie II K 924/14. Także w tym przypadku wybór ustawy starej okazał się dla skazanego względniejszy.

Wymiar kary łącznej pozbawienia wolności, tj. 2 lat z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat, sąd ukształtował w oparciu o wypracowane w orzecznictwie dyrektywy wymiaru kary łącznej obowiązującego przed dniem 1 lipca 2015 r. I tak uwzględnił podobny charakter przypisanych skazanemu przestępstw (przeciwko mieniu), dość bliski związek czasowy między nimi (mniej niż 3 miesiące), rozmiar kar podlegających łączeniu. Nie bez znaczenia było również obecne zachowanie się skazanego ustalone na podstawie wywiadu środowiskowego oraz dotyczące okresu pozbawienia wolności wnioski z opinii z zakładu karnego. Z uwagi na sytuację rodzinną skazanego (partnerka życiowa będąca w ciąży), poprawne w okresie po popełnieniu ostatniego z przestępstw, tj. po dniu 8 kwietnia 2014 r. zachowanie się wobec matki i rodzeństwa oraz pozostawanie w dobrych relacjach sąsiedzkich sąd przychylił się do wniosku o wymierzenie kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji i warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Zastosowanie środka probacyjnego wynika przede wszystkim z przekonania sądu, że taka kara będzie ciągle wystarczająca dla osiągnięcia jej celów, przede wszystkim z uwagi na młody wiek skazanego, który został wprawdzie skazany już trzema wyrokami, jednakże deklaruje, że dopiero teraz w pełni zrozumiał istotę ciężących na nim ograniczeń związanych z pozostawaniem w okresie próby. Po odbyciu kary pozbawienia wolności w sprawie II K 417/12 przez 5 lat skazany będzie związany okresem próby wynikającym z kary łącznej, co powinno stanowić wystarczającą dolegliwość odstrasżającą go przed dopuszczaniem się kolejnych przestępstw. Wyraźnego zaakcentowania wymaga zatem przekonanie sądu, że w razie dopuszczenia się przez A. W. kolejnych przestępstw, dalsze zawieszanie kary pozbawienia wolności będzie już niemożliwe. Reasumując, wymierzenie kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jest dla skazanego ostatnim ostrzeżeniem i szansą zarazem.

Kara łączna grzywiny odzwierciedla przede wszystkim rozmiar kar jednostkowych i ukształtowana została również na zasadzie pełnej absorpcji, z tych samych względów co kara łączna pozbawienia wolności.

Jako że A. W. ciągle nie ukończył 24 roku życia, a w dacie popełnienia żadnego z czynów nie ukończył 21 roku życia, jest on ciągle sprawcą młodocianym i obligatoryjnym jest oddanie go pod dozór kuratora na zasadzie art. 73 § 2 k.k.

Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzono postępowanie w zakresie połączenia kar orzeczonych wyrokiem w sprawie II K 417/12 z uwagi na opisywany wyżej brak przesłanki czasowej.

Z uwagi na sytuację materialną skazanego (konieczność spłaty kredytu, prawdopodobne odbywanie kary pozbawienia wolności) zwolniono go od uiszczenia kosztów sądowych w sprawie i obciążono wydatkami Skarb Państwa.